ނަފާވާ ވިޔަފާރި

އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް އަލީ

ހަމަކަށަވަރުން الله ތަޢާލާ އަހަރެން ހުރިހާ މަޚްލޫޤުންގެ މައްޗަށް އިންސާނާ މާތްކުރެއްވީއެވެ. އަދި ވާހަކަދެއްކުމުގެ ކުޅަދާނަކަން ދެއްވުމުން ހާއްސަކުރެއްވީއެވެ. އަދި ވާހަކަދެއްކުމުގެ ހަތިޔާރެއްކަމުގައި ދޫ ދެއްވިއެވެ. އެއީ ހެޔޮ ނުބައިގަވެސް ބޭނުންކުރެވޭ ހަތިޔާރަކަށެވެ. އަދި ހެޔޮކަންތައްތަކުގައި އެދޫ ބޭނުންކޮށްފިނަމަ ދުނިޔޭގެ ބާއްޖަވެރިކަމުން ތަރައްޖީއެވެ. އަދި ސަވާބުގެ މަތިވެރި ދަރަޖަތަކަން ވާޞިލުވެވޭއެވެ. އަދި އަނގަތަކަން އެދޫ ބޭނުންކޮށްފި ނަމަ އަޅުތަކުގައިވާ ނަފްސާނީ ބާރުތަކުން ވެރިޖެއްޖެއެވެ. ވަގުތީ މަޞްލަޙަތުގެ އެންމެ ކުރީކަމީ ދުނިޔާއާއި އާޚިރަތުގެ ދެން الله ޒިކުރު ކުރުމެވެ.

الله ޒިކުރު ކުރުމުގެ މާތްކަން

މިކަމާބެހޭ ޙަދީޘް

އަދިސްކުރިވެއެވެ. الا أنبئكم بخير أعمالكم, وأزكاها عند مليككم وأرفعها فى درجاتكم وخير لكم من إنفاق الذهب والورق وخيرلكم من عن تلقوا عدوكم فتضربوا أعناقهم ويضربوا أعناقكم؟ قالوا: بلى قال: ذكر الله .

الترمذى

މާނައީ ކަލާމުންގެ އެންމެ ހެޔޮ ޢަމަލުގެ ވާހަކައިން އަދި ކަލާމުންގެ ވެރިކަލާނގެ ޙަޟްރަތުގައި ތާހިރުކަން ބޮޑު އަދި ކަލާމުންގެ ދަރަޖަތައް އެންމެބޮޑުކަން އުފުލާ އަދި ރަނާއި ރިހި ހޭދަކުރުމަށްވުރެ ކަލާމުތަކުން ހެޔޮވެގެންވާ ކަލާމެއް ވާހަކައިން ހަބަރުނުދޭންހެއްޔެވެ ؟ އެބޭކަލުން ދަންނަވިއެވެ. ހުންނެވެ. އެޚަބަރު ދެއްވަބައްލަވާނެވެ. ބަޔާންކުރެއްވިއެވެ. އެއީ الله އަށް ޛިކުރު ކުރުމެވެ. ވީއެވެ. އަދި އަނެއްކާގެ ރިވާޔަތުގެ މިބަސްފުޅުވެއެވެ.

مثل الذى يذكر ربه والذى لا يذكر ربه مثل الحى والميت (متفق عليه)އަމިހެއްގެ ރައްބަން ޒިކުރުކުރާ މީހާއި ޒިކުރު ނުކުރާ މީހާއި ދެމީހުންގެ މިސާލަކީ ދިރިހުރި މީހަކާއި މަރުވެފައިވާ މީހެއްގެ މިސާލެވެ. އަދި ޤުދުސީ ޙަދީޘްއެއްގައިވާ ގަދަރާހިވަންތަ الله ގެ ބަސްފުޅުވެ أنا عند ظن عبدى بى وأنا معه إذا ذكرنى فإن ذكرنى فى نفسه ذكرته فى نفسى وإن ذكرنى فى ملأ ذكرته فى ملأ خير منهم وإن تقرب إلىّ بشبر تقربت إليه ذراعا. (البخاري) މާނައީ ތިމަން ރަސްކަލާނގެވަނީ ތިމަންރަސްކަލާނގެ އަޅާ ހީކުރާގޮތެއްގެ މަތީގައެވެ. އެއަޅާ ތިމަންރަސްކަލާނގެއަށް ޛިކުރުކުރާހިނދު އޭނާގެ އަމިއްލަ ނަފްސުން ތިމަންރަސްކަލާނގެ ހަނދާންކޮށް ޛިކުރުކޮށްފިއްޔާ ތިމަންރަސްކަލާނގެ އަމިއްލަ ނަފްސުގައިވެސް އޭނާ ހަނދާންކުރައްވާހުށީމެވެ. އަދި ޖަމާޢަތެއްގައި އޭނާ ތިމަންރަސްކަލާނގެ ހަނދާންކޮށް ޛިކުރުކޮށްފިއްޔާ އެއަށްވުރެ ހެޔޮޖަމާޢަތެއްގައި ތިމަންރަސްކަލާނގެ އޭނާ ޛިކުރުކުރާ ހުށީމެވެ. އަދި އޭނާ ތިމަންރަސްކަލާނގެއާއި ކައިރިވެއް ގާތްވެއްޖެއްޔާ ތިމަންރަސްކަލާނގެ ވިޔަކަން އޭނާއާއި ގާތްވާހުށީމެވެ. ވީއެވެ. އަދި މާތްރަސޫލާ ޞައްލަ الله ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ ބަސްފުޅުވެއެވެ. سبق المفردون قالوا: وما المفردون يا رسول الله؟ قال: الذاكرون الله كثيرا والذاكرات. (مسلم) މާނައީ: މުފައްރިދުން ކުރިއަރައި ހިނގައްޖެއެވެ. އަސްޙާބުބޭކަލުން ދަންނަވިއެވެ. މުފައްރިދުންނަކީ ކޮންބައެއްތޯއެވެ ؟

އަކަށްވާގޮތުން ބަޔާންފުޅުކުރެއްވިއެވެ. އެއީ
ދިރިހުރިމީހުން اللهއަށް ޛިކުރުކުރާ
މީހުންނާއި ދިރިހުރިމީހުން الله
އަށް ޛިކުރުނުކުރާ މީހުންނެވެ.
މިއެވެ. އަދި މާތް ރަސޫލާ އަބްދުﷲ
ބިން ބުސްރަށް ކުރެއްވި ވަޞިއްޔަތުގެ
ތެރޭގައި ބަޔާންފުޅުކުރެއްވިއެވެ. "لا يزال
لسانك رطبا من ذكر الله." މާނައީ: الله
އަށް ޛިކުރުކުރުމުގައި ކަނޑައެޅިގެން ތެތްކޮށް
ތިބާގެ ދޫ އަބަދުވެސް ތެތްކޮށް ހުންނާށެވެ!
އަދި މިފަދަ ބަސްފުޅުތަކެއް ވެއެވެ.

ދަރުމަ ލިބިގަތުން

ޞުލްޙަން ކިޔުމުގެ ދަރުމަ
ލިބިގަނެވޭތޯ ބަލާށެވެ. އަޅުގަޑުގެ
ދަރުމަވަސް ލިބިގަނެވެއެވެ. އެއީ
ދެވޭތީކަންނެވެ.

1- އައްޔާމީ އިމާންކަމާއި
ދިނުވާބެތިކަމާއި اللهއަށް
ޝުކުރުވެރިވުމާއި އަދި އަކަންކަމާއި ތެދުވާ
ކަންކަމުގެ ތެރޭގައިން ހިތްވަރާ
މިންވަރުކުރެވެނީއެވެ.

2- ދިކުރު ކުރުމާއި ހިތް
މަސްއޫލިއްޔާ މިންވަރުކުރެވެނީއެވެ. ހަމައެކަނި
ދުޢާން ކިއުމަށްވުރެން ދުއްތާއެވެ. އެދެކަނެތެއް
ފުރިހަމަވެއްޖެނަމަ الله ތަޢާލާގެ
ނަބިއްޔާ ރިޟާގެ ފުރުޞަތައް އަދި
އަކަތްތެރި ތަޢާލާއަށް ފުރިހަމަ ދަރުމަ
ދެއްވާނެއެވެ. އިނގިރޭސި ހުންނަނީ އެހާއި
އަކަރިގެންވާ ގޮތުންނެވެ.

ޛިކުރުކުރުމުގެ ފައިދާ

ޝައިޚު އިސްލާމް މިލާވިއެވެ.
މަހަށް ގެންވާފަރާއިން ހިތަށް
ދިކުރުކުރުން ވެއެވެ. މަސްޖިދާއި

ވަކިވެއްޖެއްޔާ ދެންވަރަށްވާނީ
ކިހިނެއްކަމަށްހެއްޔެވެ؟

⋆ اللهއަށް ޝުކުރުވެރިކަމާއި
އަކަތްތެރިކަމާއި ކުއްލިއަށްވުމާއި އަކަތްތެރި
ތަރިކާގައިގެންނާއި އަކަތްތެރިއަށް
ބަރަކާތް ހުރުމާއި އަދި
އަކަތްތެރި ހައިބަތު ހިތަށް ވަނުމާއި
އަކަތްތެރިއަށް ތައުބާވެ ތަޤުވާވުމާއި
އަދި އަކަތްތެރިއަށް ކިބަލަށްތެރިވުމާއި
މިކަންކަން ވާދެކުރެވެނީއެވެ.

⋆ ހިތުގެ ތަރައްޤީ ވަރަށް ހިތާމައާއި
ޤާތިލު ފަރާތްތަކުން އުފާވެރިކަން
އަންނާނެއެވެ. އަދި ހިތަށް
ދަރުވެރިކަމާއި ބާރާއި ސުލްޠާން
ވަންނާނެއެވެ.

⋆ ހިތުގައި ހައިރާންކަމާއި ހުސްތެރި
ވެއެވެ. اللهއަށް ޛިކުރުކުރުމުން މަންފާ
އެތެރެތެރިން ދޫރުކުރެއެވެ. އަދި
ހިތުގައިވާ ހިތުގަދަކަން اللهއަށް ޛިކުރު
ކުރުމުން މަސްތަ ނިވިގެންދެއެވެ. الله
އަށް ޛިކުރުކުރުމުން މަސްތަ އާރާއިވާ
ހަރުކަށިކަން މަޑުނިވާނެއެވެ.

⋆ އަދިއެއީ ހިތުގެ ދަރުމަވާއި
ބާރެވެ. އަދި އެއާއި ހަމަހަމަވާ
އަހަންބާރާއި ދަރުޖައެއް ނުވާ ބާރާއި
ދަރުޖައެވެ. އާޚިރަތުގައި އޭގެ ބައްދަލެވެ.

⋆ އަދި އެއީ ހިތުގެ ދަރުމަވާއި ބާރެވެ.
އަދި އެއާއި ހަމަހަމަވާ އަހަން
ބާރާއި ދަރުޖައެއްނުވާ ބާރާއި ދަރުޖައެވެ.
އާޚިރަތުގައި އޭގެ ބައްދަލެވެ.

⋆ އަކަން މަދުވުން އެއީ އެބައި (الله
އަށް ޛިކުރުކުރުންމަދުވުން) އެއީ
މުނާފިޤުކަމުގެ ދަލީލެކެވެ. އަދި އަކަން
ގިނަވުން އެއީ އީމާން ކަމުގެ ބާރާއި الله
އަށްވާ ލޯބި ތެދުކަމުގެ ދަލީލެކެވެ.
މިހެނީ މިހަކު އައްޔާއްދާ ލޯބިވާންވާ
އައްޔާއް ގިނައިން ހަނދާންކުރާނެއެވެ.

⋆ ތަނަވަސްކަމާއި ދުށްވަރުގައި
اللهއަށް ޛިކުރުކުރުން އަކަތްތެރިގެ
ހަނދާންކުރާއަވަށް ދަތިކަމާއި
އުނދަގޫތަކުގައި، الله ތަޢާލާ
ހަނދާންކުރުމުގައި ވާޖިބުވާނެއެވެ.
ޝުއްބާކުން މަރުވާ ހިނދުގައްޔާއި އޭގެ
ސަކަރާތުގައެވެ.

⋆ އެއީ الله ގެ ބަރަކާތުން
ސަލާމަތްވުމުގެ ސަބަބެކެވެ. އަދި
ހަވާޖަހާއި އަކަތްތެރި ދަރުމަތް
ބާވައިލުއްވުމާއި މަލާއިކަތް ބޭކަލުން
ފެތުރިއްސުވުމަން ދަންނަވައިދެއްވުމުގެ
ސަބަބެވެ.

⋆ އަދި އެއީ ބޭކާރުވާހަކައިންނާއި
ޣީބަތާއި ދޮގުހެދުމާއި ދޮގުހެދުމާއި
އަދި މިނޫންވެސް މިބާވަތުގެ ނުބައި
އަދި ބަރާބަރު އެތަށް ކަމަކުން ދުރު
ސަލާމަތްވެވޭކަމެވެ.

⋆ އެއީ އެންމެ ފުރުޞަތު އަވަހެކެވެ.
އަދިއެއީ އެންމެ ކިތަކީ އެންމެ މާތް
އަވަހެކެވެ. އަދި އެއީ ސަވާބުގެ
އިންދާ ގަހެވެ.

* ދިކުރުކުރާމީހާއަށް ހައިބަތުކަމުގެ ފާރާން ލިބޭނެއެވެ. އަދި މުސްއަލީވާއި ތަޖާކަށް އާނާއަށްވެއެވެ. އަދި އޭގެ ދުނިޔޭގެއާގައި އަދި އާޚިރަތް ދުވަހުންވެސް ނޫރެކެވެ.

* އޭގެ ދިކުރުކުރާ މީހާއަށް الله ގެ ރަޙްމަތާއި އަދި މަލާއިކަތް ބަރަކާތުން އާނާގެމަތަ ފުރުސަތުމަން ދަންނަވައި ދަރުމުން ވާޖިބުކުރާ ކަމެކެވެ. އަދި މަލާއިކަތް ބަރަކާތުންގެ އަރިހުގައި ގަދަރުދިރިވެވަޑަ ވާތީ الله ދިކުރުކުރާމީހުންނާމެދު ފަޚުރުވެރިވާވޭ ގަންނަވާނެއެވެ.

ވީނައިން اللهއަށް ދިކުރުކުރާ މީހުންނަށް. ހެދިގެނޭ ގަދަރުކުރާނަ ކަމެކެވެ.

* ހަތް ބަޔަކުގެ އަހުލުވެރިންކުރި އަންތަގެ ބަޔަކީ އަމިޔުންކުރި އަންގެ ގިނައިން اللهއަށް* އަނަގަދާ ދުނިޔޭގެ ގަޔާއެއް ޓާރިކާންދީ ދިކުރުކުރާ މީހުންނެވެ. ޙަދީޘްތަކުގައިވެސް ދަރިކާންމަށް ފަސޭހަކާންދީ ބަރަކާތްމަށް އަންގެ މާތް ބަޔަކީ އަމިޔުންކުރި އަންގެ މައިދިރިކާންދީ ދިޖޭގެ ޚިދުބައިދީ

* ޝަޢިރުކާރާ ފަތްސަރި އަސްތުރު އިސްތިޢާރުސަރި އަސްތުރު ދަރުކާތް ނިކަމެތިކަމާ ކަމެކެވެ.

ސިރާތު މަގު

ސިރާތު މަގު އެއީ މުސްތިޤުން ސުވަރުގެއަށް ދިއުމަށް ނަރަކައިގެ މަތިން ދެވިދާއިވާ މަގެކެވެ. ނަބިއްޔާ ބަޔާނަ الله ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ އެމަގު ސިފަކޮށްދެއްވާ ދަށުވެވި ދީފަދައިންނެވެ.

مدحضة مزلة, عليه خطاطيف وكلاليب

كشوك السعدان . . . އެއީ ކައްސާދާއި ވެއްޓޭގޮތްވާ މަގެކެވެ. އޭގައި ވަޅި ގަނޑުތަކާއި ބޮލިގަނޑުތަކާއި އަދި އަށްސަޢުދާނު ގަހުގައި ހުންނަކަހަލަ ކަނިތައްވެއެވެ. އިސްތަށިއަށްވުރެ ހިމަވަރުގައި ކަނޑިއަށްވުރެ ތޫނެވެއެވެ.

މިއެވެ. އަދި އެތާ އެމީހުންގެ އަމަލުތަކާއި މުނާސަބު ނޫރުދެއްވޭނެއެވެ. ބައެއް އެންމެމަތީވަރަށް ފުރަބަދަލެއްވަރެވެ. ބައެއް އެންމެ ދަށްވަރަށް ފައިގެ ބޮޑުވައި އިގިލީގެ ކޮޅުގައިވާ ނޫރެވެ. އެއިން އެމީހުންގެ އަމަލުތަކުގެ ނިސްބަތުން އަލިކަންދޭނެއެވެ. ފަހެ މުއުމިން މީހާ ލޮލުގެ އެސްފިޔަ ޖަހާހާ އަވަހަށް ނުވަތަ ވިދައިލި ވިދުވަރެއްހެން އަދި ވައިރޯޅިއެއްފަދައިން އަދި ދޫނިޔެއްފަދައިން އަދި ހަލުއި އަސް ފަދައިން އަދި ސަވާރުވެގެންދާ މީހުންފަދައިން ދާނެއެވެ. ފަހެ ކަމެއްނުވެ ސަލާމަތްވާ މީހުންނާއި ވަރަށްޒަޚަމް ހުރާކަފެގެންދާ މީހުންނާއި އަދި ނަރަކައަށް ވެއްޓޭ މީހުންވެއެވެ. މާރިޔޭން ދަންނަވަމެވެ! އެމީހުންނަކަށް ސޫރުއްސަވާށެވެ. އެމީހުން އަނބުރާ އަންނާނެއެވެ. އަދި އެމީހުންނާއި މުއުމިނުންނާއި ދަރަދު ފާޚަރެއްލާނެއެވެ. ދެން އެމީހުން ސިރާތުމަގު ހުރަސްކުރުމަށް އަރިގަންނާނެއެވެ. އަދި ނަރަކައިގެ ތެރެއަށް ވެރިގަންނާނެއެވެ.

-އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް އަލީ-